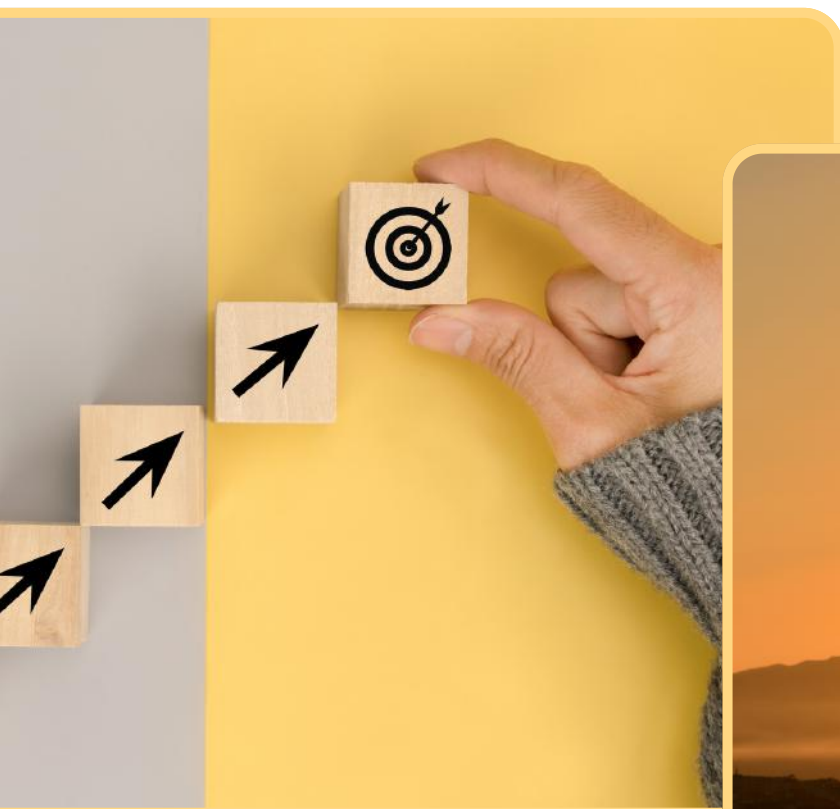

Легкий старт нового навчального року

Вправи, криголами, вікторини,
цілепокладання на перших уроках
ІК «Природничі науки»

Долучайтесь до методичної Viber-спільноти
інтегрованого курсу «Природничі науки»
видавництва «Ранок»

Три емоції літа

Вправа «Три емоції літа»

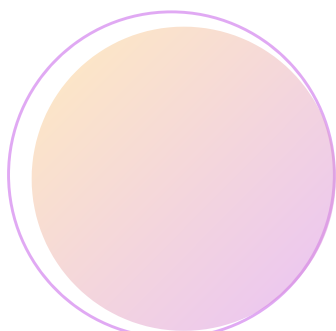
Мета: розвивати емоційний інтелект учнівства, навички рефлексії, формувати зв'язок між особистим досвідом та емоціями.

Алгоритм проведення:

1. Запропонуйте учнівству згадати кожен місяць літа — червень, липень, серпень.
2. Завдання: пригадати одну емоцію, яка була провідною у кожному місяці.
 - Наприклад: червень — цікавість, липень — радість, серпень — сум / хвилювання перед школою.
3. Учні / учениці записують емоції на аркушах та прикріплюють до відповідного кола спільної дошки.
4. Обговорення (за бажанням учнівства):
 - Що викликало ці емоції?
 - Яка з них була найсильнішою?
 - Чи є щось, що ти хотів / ла б зберегти з літа в навчальному році?

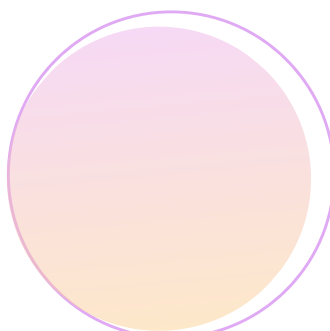
Порада: можна запропонувати набір карток з назвами емоцій для полегшення вибору.

Червень

Липень

Серпень

Добірка криголамів

«Якби я був / була природним явищем»

I. Запропонуйте учнівству продовжити фразу та пояснити чому:

«Якби я був / була природним явищем, то був / була би...»

Приклади:

... веселкою · грозою · виверженням вулкану · торнадо · світанком · туманом · літнім дощем...

Поясни чому

II. Запропонуйте учнівству обрати зображення природного явища, продовжити фразу та пояснити чому обрали саме його:

«Якби я був / була природним явищем, то був / була би...»

Зображено:

гроза / блискавка · веселка · літній дощ · виверження вулкану · туман · світанок

Поясни чому

див. стор. 6

«Природниче Бінго»

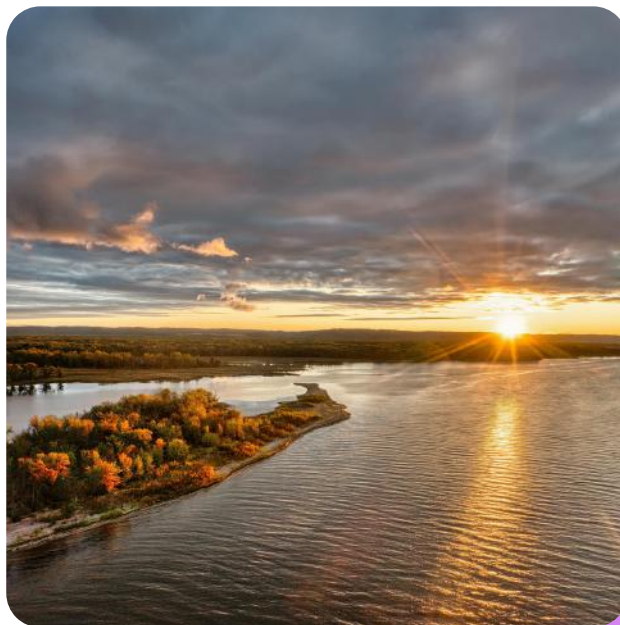
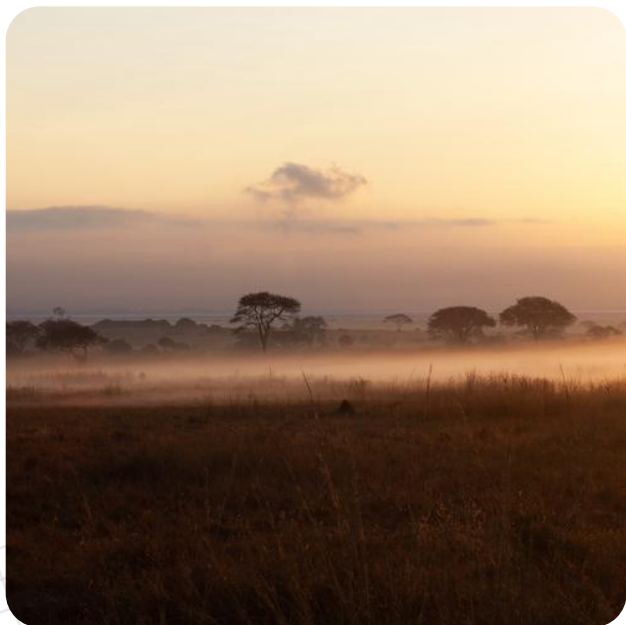
Картка містить одне твердження. Картки із твердженнями розподіляються між учнями та ученицями в довільному порядку по одній. Необхідно знайти однокласників / однокласниць, яких стосується вказане твердження та записати їх ім'я до відповідної картки

Твердження для прикладу:

- бачив / бачила зорепад
- вирощував / вирощувала рослину
- купався / купалася у річці
- бачив / бачила веселку
- спостерігав / спостерігала за птахами
- фотографував / фотографувала захід сонця
- їздив / їздила на велосипеді
- тощо

Варто запропонувати учнівству запропонувати власні твердження та вписати їх у картку

див. стор. 7-8

Бачив / бачила зорепад

**Вирощував / вирощувала
рослину**

Купався / купалася у річці

Бачив / бачила веселку

**Спостерігав / спостерігала
за птахами**

**Фотографував /
фотографувала захід сонця**

ваше твердження

ваше твердження

ваше твердження

ваше твердження

ваше твердження

ваше твердження

«Ланцюжок відкриттів»

Запропонуйте кожному учню та кожній учениці згадати одне цікаве явище чи об'єкт природи, за яким вони спостерігали влітку (дощ, зорепад, проростання рослин, поведінка тварин тощо), і схематично намалювати його на стікері.

Об'єднайте дітей у групи по 6-8 учнів та учениць.

Учні / учениці по черзі називають своє ім'я, показують стікер і озвучують своє спостереження.

Наступний гравець повторює ім'я та спостереження попередника (або кількох попередніх), орієнтуючись на їхні стікери-підказки, і додає своє.

«Спостереження — це перший і найважливіший крок будь-якого науковця. Саме цим ми й будемо займатися протягом року»

«Мій літній масштаб»

Учні й учениці мають по черзі назвати найбільший і найменший природний об'єкт, з яким вони взаємодіяли влітку

Наприклад:

- найбільший — Чорне море або гора Говерла
- найменший — молекула води у кавуні або бактерія, через яку мили руки)

«Природничий пазл»

Учитель / учителька роздає розрізані картинки природних систем (наприклад, екосистема лісу, будова Сонячної системи або модель клітини).

Кожен учень / кожна учениця отримує один фрагмент.

Завдання:

- без слів знайти власників інших шматочків
- зібрати пазл
- разом дати назву зображенню
- визначити рівень організації живого
- продемонструвати свої результати іншим командам
- встановити послідовність зображених систем відповідно до рівнів організації живого

див. стор. 11-15

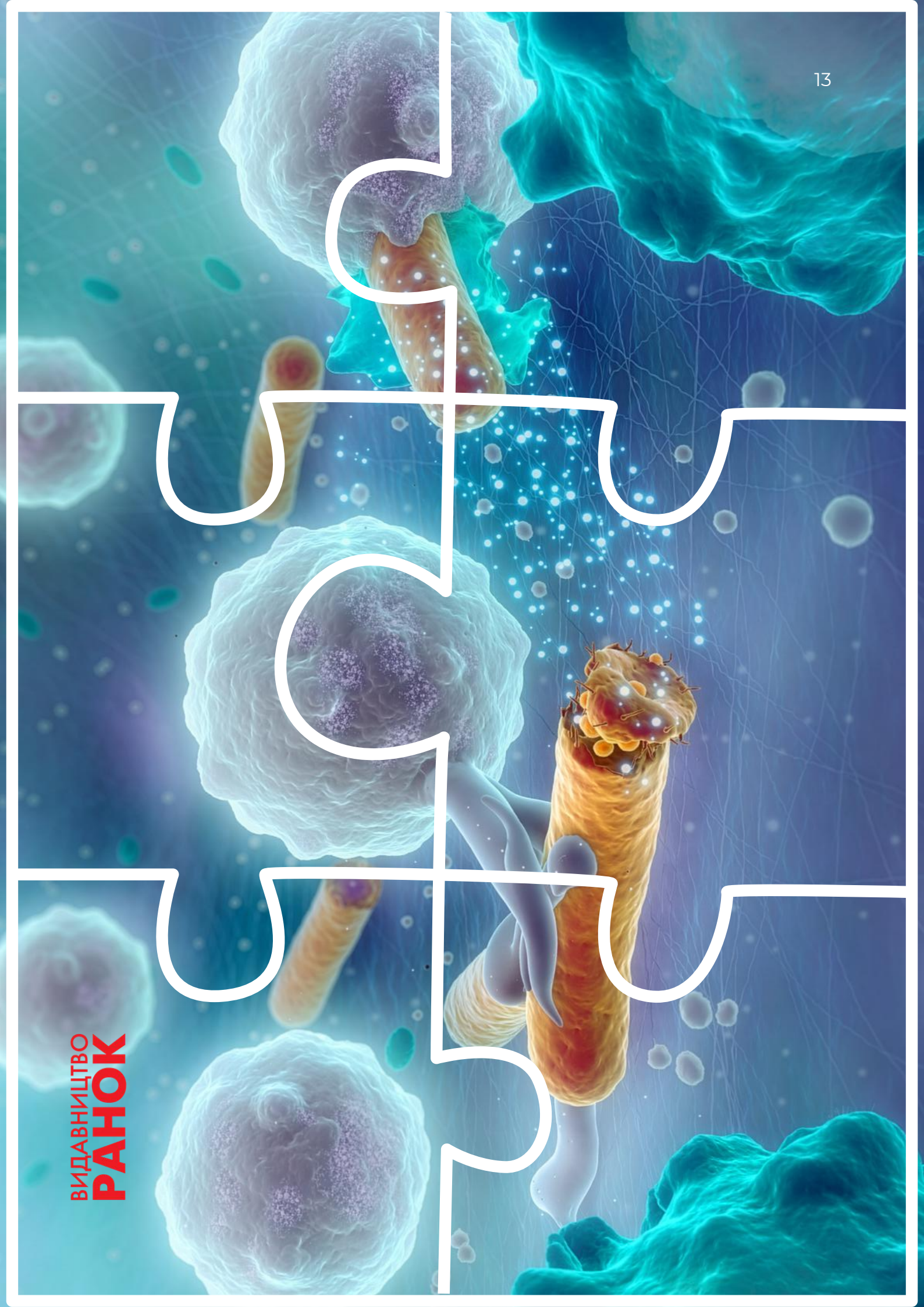
«Гіпотеза в мішку»

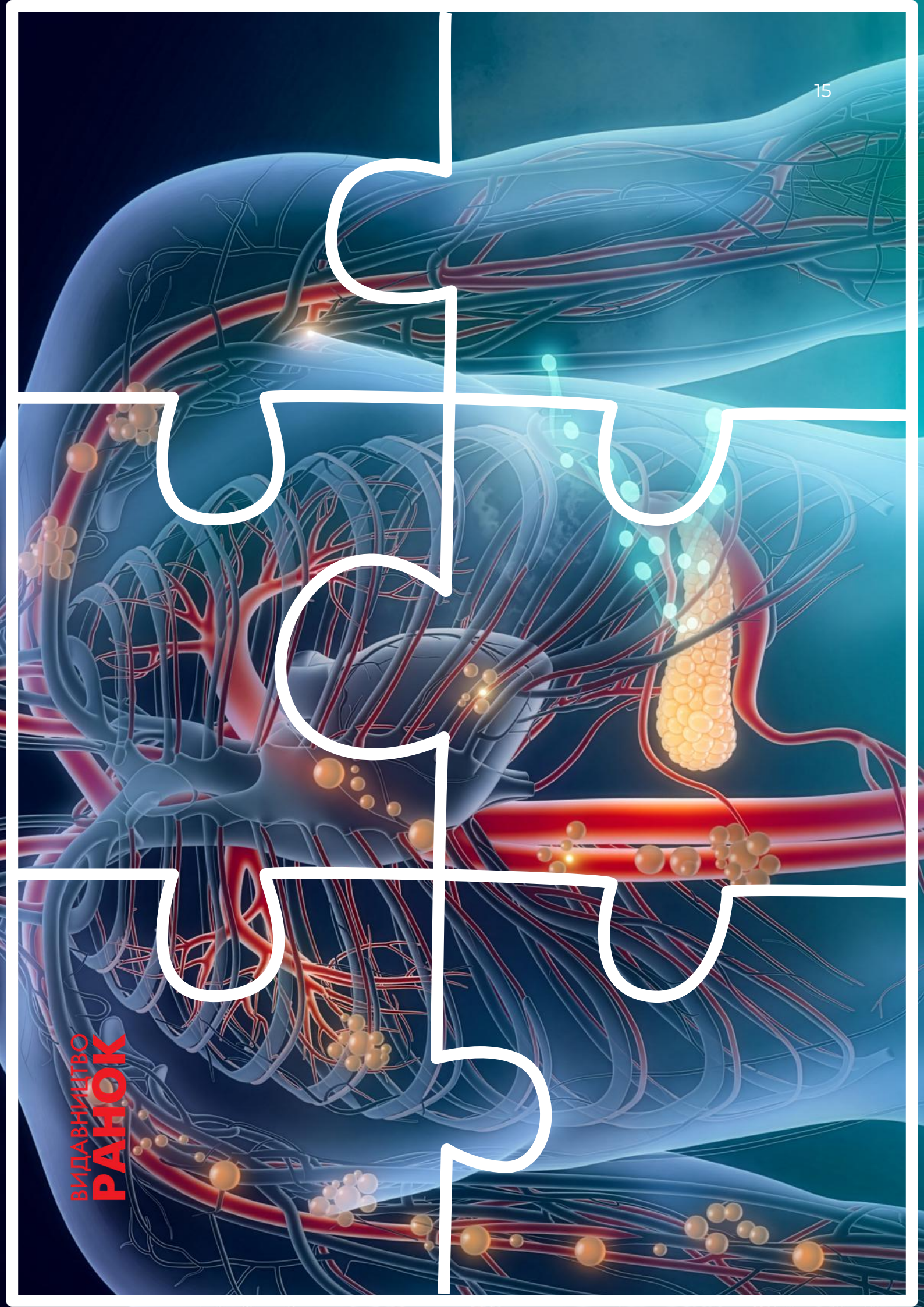
Учитель / учителька демонструє закриту непрозору коробку («чорну скриньку»), всередині якої щось шуршить / перекочується (наприклад, суха шишка, мушля або магніт)

Команди ставлять до 3 запитання, на які можна відповісти лише «так / ні», щоб сформулювати гіпотезу, що всередині

Вікторина «Згадати все»

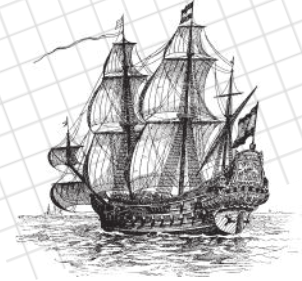
- 1** Який метод дослідження ви використовуєте, коли просто дивитесь на форму хмари, не змінюючи її?
- 2** Сонце — це зірка, а Земля — планета. Що з них є джерелом світла, а що його відбиває?
- 3** Чому лід у склянці з водою не тоне, а плаває на поверхні?
- 4** Якщо ви розчинили цукор у чаї, який процес відбувся — фізичний чи хімічний?
- 5** Як називається прилад, який допомагає побачити хто живе в краплі води зі ставка?
- 6** Яка оболонка Землі включає в себе всі річки, озера та океани?
- 7** Чому під час бігу наше серце починає битися частіше?
- 8** До живої чи неживої природи належить вірус?
- 9** Яка сила утримує нас на поверхні Землі й не дає полетіти в космос?
- 10** Головне правило безпеки під час роботи з невідомими речовинами в лабораторії — це...

- 1** Чим рослинна клітина принципово відрізняється від тваринної під мікроскопом?
- 2** Ви залишили залізний цвях у вологій траві, і він покритися іржею. Яке це явище?
- 3** Як називаються організми (бактерії та мікроскопічні гриби), які очищують планету, розкладаючи органічні рештки до мінеральних речовин?
- 4** Як зміниться дифузія парфумів у повітрі, якщо температура в класі зростає?
- 5** До якої системи органів належить серце, артерії та вени?
- 6** Влітку ви катались на велосипеді. Яка сила заважала вам їхати, коли ви переставали крутити педалі?
- 7** Що має більшу потенційну енергію: яблуко, що висить на гілці, чи те саме яблуко, яке вже впало на траву?
- 8** Який газ ми поглинаємо під час дихання, а який виділяємо?
- 9** Як називається лінія, по якій рухається космічне тіло (наприклад, Земля навколо Сонця)?
- 10** Чому під час шторму ми спочатку бачимо спалах блискавки, а лише через деякий час чуємо гуркіт грому?

- 1** Чому під час купання влітку здається, що у воді тіло стає значно легшими?
- 2** Як називається хімічний елемент, який є основою всіх органічних сполук на Землі та бере участь у глобальному колообігу, пов'язаному з кліматичними змінами?
- 3** Який процес у рослин перетворює сонячну енергію на енергію хімічних зв'язків органічних речовин?
- 4** Чому влітку, коли виходиш з води на берег, у перші секунди стає прохолодно навіть під палючим сонцем?
- 5** Чому людині важче дихати високо в горах?
- 6** Якщо ви різко гальмуєте в автобусі, ваше тіло відхиляється вперед. Яке фізичне явище тут проявляється?
- 7** Які мікроскопічні організми занадто сильно розмножуються у ставках через літню спеку, змушуючи воду «цвісти» та ставати зеленою?
- 8** Що таке екосистема? Наведіть приклад найменшої екосистеми, яку ви бачили влітку.
- 9** Чому під час літньої грози ми спочатку бачимо спалах блискавки, і лише через кілька секунд чуємо гуркіт грому?
- 10** Який антропогенний чинник найбільше впливає на сучасні глобальні зміни клімату?

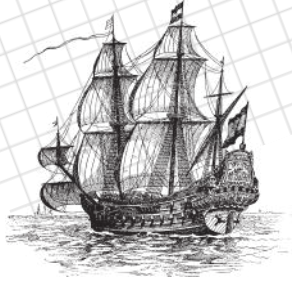

Мій корабель цілей

на новий навчальний рік

Мій корабель цілей

Мета:

Допомогти учням / ученицям поставити цілі на новий навчальний рік чи семестр, показати зв'язок між мріями, зусиллями та кінцевим результатом, мотивувати до виконання завдань.

Підготовка:

1. Запропонуйте учням / ученицям намалювати корабель самостійно або роздайте їм надруковані шаблони.
2. Кожен корабель має містити кілька важливих елементів:
 - **Прапор** – мрії, які надихають.
 - **Вітрила** – конкретна мета на семестр.
 - **Корпус корабля** – конкретні дії для досягнення мети.
 - **Якір** – труднощі чи перепони.

Методика проведення:

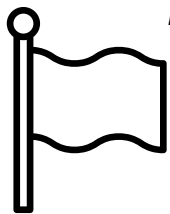
1. **Пояснення.** Почніть із розмови про те, що новий навчальний рік – це як подорож на кораблі до нових берегів. Щоб подорож була успішною, потрібно спланувати маршрут і бути готовим подолати труднощі.
2. **Заповнення шаблону корабля.**
 - Роздайте шаблони кораблів або дозвольте дітям створити власні.
 - Учні / учениці заповнюють:

Прапор – мрії, які надихають.

Прапор завжди видно здалеку, і він задає напрямок, показуючи, до чого ми прагнемо. Мрії надихають і мотивують рухатися вперед.

Питання, які ви можете поставити дітям:

- Про що ти мрієш цього року / семестру?
- Що змушує тебе радіти та відчувати натхнення?
- Які твої великі бажання, які здаються поки недосяжними, але надихають тебе?
- Якби ти міг / могла отримати одну суперсилу для навчання, що б це було?

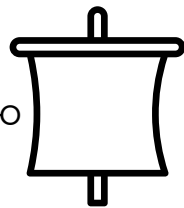

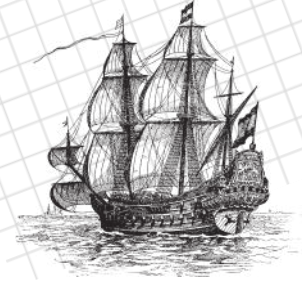
Вітрила – конкретна мета на семестр.

Вітрила дозволяють кораблю рухатися. Конкретна, чітко сформульована мета забезпечує цей рух і спрямовує енергію у правильному напрямку.

Питання, які ви можете поставити дітям:

1. Який результат ти хочеш отримати до кінця року / семестру?
2. Які оцінки чи досягнення будуть для тебе ознакою успіху?
3. Що ти можеш зробити цього семестру, щоб стати кращою версією себе?
4. Яку одну важливу мету ти поставиш перед собою для школи, хобі чи розвитку?

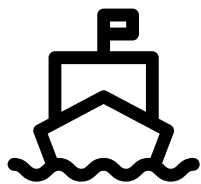

Корпус корабля – конкретні дії.

Корпус – це основа, на якій тримається корабель. Без конкретних дій навіть найкраща мета залишиться нереалізованою.

Питання, які ви можете поставити дітям:

1. Що ти можеш робити щодня, щоб наблизитися до своєї мети?
2. Які звички тобі потрібно розвинути або змінити?
3. Як ти можеш організувати свій день, щоб виконувати більше завдань?
4. Хто чи що може допомогти тобі діяти ефективніше?

Якір – труднощі чи перепони.

Якір може сповільнювати рух, якщо він опущений. Перепони та труднощі символізують те, що може стримувати учня / ученицю від досягнення мети.

Питання, які ви можете поставити дітям:

1. Що може заважати тобі досягти мети?
2. Чи є щось, що ти часто відкладаєш або забуваєш робити?
3. Які звички або обставини тебе сповільнюють?
4. Що ти можеш зробити, щоб зменшити вплив цих перепон?

3. Рефлексія:

- Попросіть дітей представити свої кораблі (хто хоче).
- Обговоріть, як маленькі дії допоможуть досягти великих результатів.

4. Візуалізація мети:

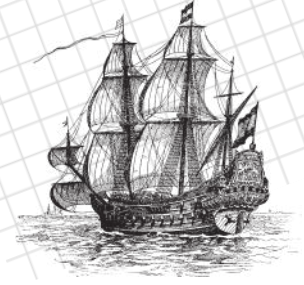
- Зберіть усі кораблі й створіть «Море цілей» на стіні класу.
- Нехай це буде нагадуванням учням / ученицям про їхні цілі протягом семестру.

Додаткові активності:

- Карта подорожі: після заповнення корабля школярі / школярки можуть намалювати карту, де покажуть свої «острови» (проміжні результати).
- Шторм і сонце: діти можуть записати на малюнку хмар або сонячних променів емоції чи події, які можуть впливати на досягнення їхніх цілей (позитивно чи негативно).

Ця вправа:

- розвиває креативність та асоціативне мислення;
- допомагає дітям усвідомити свої сильні сторони, можливі виклики й конкретні дії, необхідні для досягнення мети;
- візуалізація підтримує фокус на цілях протягом року / семестру.

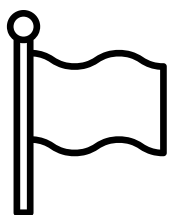
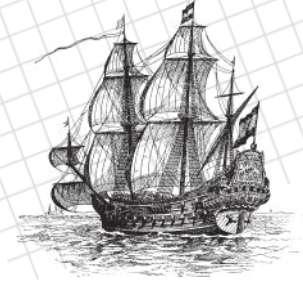
Мрії

Мета на семестр

Конкретні дії для досягнення мети

Труднощі чи перепони

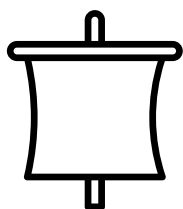

Мрії

.....

.....

.....

Мета

.....

.....

.....

.....

Конкретні дії для досягнення мети

.....

.....

.....

.....

.....

Труднощі чи перепони

.....

.....

.....

.....

.....

Мрії *VS* Цілі

Мрії *vs* Цілі

Мрія — думка про щось бажане, приємне, нереальне, недосяжне

VS

Ціль (мета) — те, до чого прагнуть, чого намагаються досягти

«Хочу знати англійську»

«Вивчу 50 слів до 1 лютого»

***«Мрія, яка записана з датою,
перетворюється на мету;
мета, яка продумана крок
за кроком, стає планом;
план, підкріплений діями, перетворює
мету на реальність»***

Мрія

Мета

План

Дія

Реальність

SMART

Щоб ціль «запрацювала», використовуємо золоте правило SMART:

- ✓ **S (Specific) — Конкретна.** Не «стати кращим», а «навчитися робити презентації в Canva».
- ✓ **M (Measurable) — Вимірювана.** Як зрозуміти, що мета досягнута? (у годинах, сторінках, балах).
- ✓ **A (Achievable) — Досяжна.** Чи реально це зробити за наявних ресурсів?
- ✓ **R (Relevant) — Актуальна.** Чи справді це важливо саме зараз?
- ✓ **T (Time-bound) — Обмежена в часі.** Визначаємо чіткий дедлайн.

SMART

Запишіть одну свою мрію та «пропустіть» її через фільтр SMART. Перетворення магії в план починається саме з цього моменту!

Мрія

Ціль

Конкретна

Вимірювана

Досяжна

Актуальна

Обмежена в часі

Метод «П'яти запитань»

Щоб поглибити розуміння та побудувати стратегію, використовуємо метод 5 запитань:

- **1 Що я хочу?**
Формулюємо саму ціль.
- **2 Чому це важливо?**
Шукаємо внутрішню мотивацію.
- **3 Як я зрозумію, що це в мене є?**
Визначаємо критерії успіху.
- **4 Що мене може зупинити чи, навпаки, просунути?**
Аналізуємо перешкоди та ресурси / підтримку.
- **5 Як я цього досягатиму?**
Складаємо перші кроки плану.

Більше інформації тут

